« հոց զայս ուտեն, և ի վերան սակաւ մի
« զինի խմեն ջրով: Եւ զմիսն չորցընեն
« որպէս զչորմիս, և տանին ամենայն աշ֊
« խարհ, ազնուագոյն է: Եւ այլ բազում
« ձկունք կան ի մէջ Թունայ ծովուն (գետոյն),
« զոր համարն՝ միայն արարիչն գիտէ»:

Թունայէն ելնելով Թուի թէ Աբրահամ
հնդկային ովկիանոսի ձըկներն ուզեր է քննել.
գամ՞ր է թէ ոչ. — քանի մի թուղթ պարապ
թողլով, իբրև թէ գրած ըլլար, կ՚ըսէ.
« Այսչափ կենդանի կայ ի Հընդըստանու
« ծովն, զոր Ովկիանոս ասեմք, և յաւայն
« (Արաբ) Պէհրի—մուհիտ ասէ. այս ծովուն
« եզերն ոչ ոք ի մարդկանէ տեսեալ չկայ.
« բայց միայն Աստուած գիտէ»: Մէկ տե֊
սակ ձուկ մի յիշէ այս մեծ ծովուս մէջ,
մեր Սղոցաձուկն կոչածն. « Գազան մի կայ
« որ կռնակն որպէս զղոց է, և հանապազ
« թշնամի է նաւացն. զի նաւուն տակն մտանէ,
« և որպէս զղոց կտրէ զնաւն և երկու կիսէ.
« և յորժամ նաւորդքն տեսանեն զձուկն
« զայն՝ Թըմպուկ հարկանեն և ձայն ածեն.
« ի ձայնէն վախէ, և ի բոլոր նաւուն չի
« գայ. և այնպէս զերծանին ի նմանէ: (Բա֊
« բոյականն). Նաւն օրինակ է աշխարհիս, և
« գազանն այն օրինակ է սատանայի...:
« Նաւն որ թեթև լինի՝ չի կարեր փախել,
« երկու պատճառաւ. մի վասն պահապանացն՝
« որ կոչին Թըփիք (Դըփինք), որ պահեն
« զնաւն. և մի՝ վասն թեթեւութեան, զի
« ոչ կարէ կտրել». դարձեալ բարոյականաւ
վերջացընէ:

Անշուշտ անճըրկած մեծ և օտար ծովուց
ձըկները ճանչնալ և ստորագրել, Աբրահամ
իրեն ծանօթ և սիրելի Կ. Պոլսի ծովուն
ձըկները պիտի ներկայացընէ մեզ. Նախ ընդ֊
հանուր ձկանց բնութեան կամ մսոց համոյ
և օգտից վրայ յառաջաբանելով. « Ջուկն.
« այն ձուկն որ փոքր է, անոր միսն անուշ
« է և օգուտ, և խիստ գէր չի լինի. և գունն
« գեղին եւս չի լինի. և կեցուածքն ի սուրբ
« ջուր լինի, և քար և աւազին ջուրն. և
« նոյն ձկան միսն անուշ և շուտ հալի և
« համով, այն պատճառին համար որ խիստ
« գէր չի լինի: Եւ այն որ մեծ է՝ զանձն
« աղէկ կերակրէ, բայց պեղծ խըլտ ընծայէ:
« Եւ այն ձուկն որ հատն գէշ է՝ ի պեղծ և
« ի հոտած ջրէ ընծայել, և գունն սեւ լինի
« և կամ գեղին, պեղծ է. և ինքն գէր
« լինի և մանր, զմարդն տաքցընէ և շահ
« առնէ: Եւ լաւն այն է որ կամ ընկուզի
« կիթով և կամ հոռմ ձիթով տապկեն և
« պղպղ և ձէթ խառնեն, և աղ և եղ այնոր,
« ննուցած զէնճէպիլ, և յանպակ զինի քիչ
« մի խմեն, և ջրին համբերեն, այնչափ որ
« կարէ դիմանալ: Եւ թէ խորովես՝ այլ
« թեթև է և շուտ հալի: Եւ աղի ձուկն
« չէ աղէկ, բոր և քոր առնէ, և աղի
« պալղամ ընծայէ, և զրնութիւն աւերէ,
« և արծուիք (ջրգող) առնէ. այն պատճառին
« համար՝ որ շատ ջուր տայ խմել և չտայ
« զօղել. և լաւն այն է որ քացխով եփես
« և հոռմ ձիթով տապկես. և յետ այնոր
« պանիր շաքար և կամ մեղր ուտել օգտէ:
« Եւ ձուկն որ ի պաղի և ի ձունին մէջն
« կենայ և թաժայ ճմայ և չաւերէ, միս
« նորա անուշ է քան զայլն՝ մէջքն և ագին
« անուշ է, այնոր համար որ ի ժիր շարժման
« է. և քիմն և պորտն ղալիզ (կարծր) է.
« և գլուխն գէր է և յուշ հալի: Եւ լաւն
« ձուկն այն է որ մանըր լինի և կարմիրա֊
« խատ և քաղցր ջուր լինի. և ծովուն ձուկն
« ծանր և պեղծ է. և գրած է ի Մոլսիսա֊
« կան գիրքն, թէ ամենայն ձուկն ու (որ)
« թեւ ու թեփող չունի՝ պեղծ է, չէ պատեհ
« ուտել»:

Ցետ այս յառաջաբանիս Կ. Պոլսի ձըկներն
յերեւան գան, որոց հետ քանի մ'այլ զե֊
ռունք կամ խեցեմորթք, միանգամայն 56
տեսակ. որոց ստորագրութիւնն համառօտ է,
25 երես միայն, այսու վերնագրով « Այժմ
« սասացուք ի Կոստանդնուպիանու ի ծովէն ելած
« ձկանց և ժժմկանցն, թէ Աստուած կամի:
« ա. Ջուկն որ Խօճուզ պաղըղի ասեն,
« (Դըփին), մեծ ձուկ է, մինչև հինգ կան֊
« գուն կու լինի, գէր է քան զամենայն
« ձկանց, երամով շուրջ կու գան մինչև 1000
« կամ 10000 ի մի տեղ շուրջ կու գան.
« անզեն են, ոչ ի մարդոյն զեն անեն և
« ոչ ի նաւուց. չեն որսար, զի հրաման
« չկայ. թէ զտանեն որսած ի ձեռն ումեք,
« ճորում (տոյժ) կու առնուն: Թէ եփես՝